

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
31/2020	Levekårsutvalet	PS	10.11.2020
27/2020	Eldrerådet	PS	14.12.2020
17/2020	Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	PS	14.12.2020

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Solrun Hauglum	FA-F07, FA-H40, FA-X00	20/1570

LEVE HEILE LIVET OG ALDERSVENLEG SAMFUNN

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Utvalet/rådet tek saka til orientering og har følgjande innspel til vidare prosess:

Levekårsutvalet - Sak 31/2020

LEV - Behandling:

Kommunalsjef for helse og omsorg Solrun Hauglum orienterte om saka.

Utvalet drøfta saka.

Amalie Johnsen Lunde, H la fram følgjande innspel til vidare prosess i arbeidet:

Bruke dei eksempla som er i reforma frå andre kommunar og tilpassa dei til lokale forhold.

Arrangere innspelsmøter/folkemøte for å få inn innspel frå innbyggjarar.

Arbeida på tvers av sektorane.

Arrangera dialogmøte om planen med deltakarar frå politisk, administrativt og tillitsvalt nivå.

Leggje spesielt fokus på dei lågare trinna i innsatstrappa for å styrka dei.

Amalie Johnsen Lunde, H sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke

LEV - Tilråding/Vedtak:

Utvalet tek saka til orientering og har følgjande innspel til vidare prosess:

Bruke dei eksempla som er i reforma frå andre kommunar og tilpassa dei til lokale forhold.

Arrangere innspelsmøter/folkemøte for å få inn innspel frå innbyggjarar.

Arbeida på tvers av sektorane.

Arrangera dialogmøte om planen med deltakarar frå politisk, administrativt og tillitsvalt nivå.

Leggje spesielt fokus på dei lågare trinna i innsatstrappa for å styrka dei.

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne - Sak 17/2020

RFF - Behandling:

RFF - Tilråding/Vedtak:

Råd for menneske med nedsett funksjonsevne tek saka til orientering og støttar vedtaket frå Levekårsutvalet.

Eldrerådet - Sak 27/2020

ELD - Behandling:

ELD - Tilråding/Vedtak:

Eldrerådet har følgjande innspel til vidare prosess: Eldrerådet ønskjer samarbeid og kontakt med pensjonistlaga frå tidleg i 2021 rundt vidare arbeid med "Leve heile livet"-reformen og aldersvenleg samfunn. Eldrerådet vil poengtera viktigheita av at dette arbeidet skjer på tvers av tenestedområda.

Saksopplysningar:

I 2018 vedtok Stortinget Meld. St. 15 «Leve heile livet – ein kvalitetsreform for eldre». Reformperioden starta 1. januar 2019 og vil vara ut 2023. Reforma handlar om å skapa eit meir aldersvenleg samfunn der eldre kan leva gode liv og delta i fellesskapet.

Målgruppa for reforma er eldre over 65 år, både dei som bur heime og på institusjon. Reforma har fem innsatsområde:

1. Eit aldersvenleg Noreg
2. Aktivitet og fellesskap
3. Mat og måltid
4. Helsehjelp
5. Samanheng i tenestene

Satsingsområdet aldersvenleg samfunn har den siste tida hatt stort fokus både nasjonalt og internasjonalt, og vil også ha det fram i tid. Bakgrunnen for dette er at talet eldre vil utgjera ein stor del av befolkninga framover, og ein ønskjer å motvirka aldersdiskriminering samt tilretteleggja for samfunnsdeltaking for denne store og ressurssterke gruppa av befolkninga. I åra fram mot 2050 vil befolkninga over 60 år vera nesten dubla nasjonalt, og kvar femte innbyggjar vil vera over 70 år, mot ein av åtte i dag.

Regjeringa har ein eigen strategi for aldersvenleg samfunn (Flere år – flere muligheter). WHO definerar aldersvenleg samfunn som eit samfunn der me anerkjenner mangfaldet blant eldre og

verdset deira bidrag i samfunnet, fremmar inkludering og forventar og responderar på aldersrelaterte behov og preferansar.

Satsing på aldersvenleg samfunn krev tverrsektoriell tilnærming i kommunane i tillegg til samskaping med andre aktørar og innbyggjarinvolvering. Viktige område for utvikling vert universell utforming, uteområde og møteplassar på tvers av generasjonar, transport og bustad. Samt å oppnå meir samfunnsdeltaking, medverknad og kommunikasjon med involverte partar.

Formelt grunnlag

Vedteken politikk frå Stortinget på området dei seinare åra gjennom fleire stortingsmeldingar. Kompetanseløftet 2020 og Omsorgsplan 2020 med Demensplan 2020 utgjer sentrale delar av fundamentet for eldrereforma. I tillegg kjem Folkehelsemeldinga (Meld. St. 19), Legemiddelmeldinga (Meld. St. 28), Primærhelsetenestemeldinga (Meld. St. 26), Kvalitet- og pasientsikkerheitsmeldinga (Meld. St. 6), Meldinga om nasjonal helse- og sjukehusplan (Meld. St. 11) samt handlingsplanar og strategiar. Meld. St. 15 «Leve heile livet», «Flere år – flere muligheter - Regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn» og St.prop. 1S.

Vurdering og konsekvensar

Det følgjer ingen nye kommunale oppgåver med St. Meld. 15, og det vert heller ikkje varsla om auka ressursar til kommunane som følgje av omlegging av tenester etter forslag i meldinga. Men det vil verta lyst ut tilskot kommunane kan søkja på knytt til satsingsområde og utviklingsarbeid.

I løpet av reformperioden vil kommunane verta inviterte til læringsnettverk og temasamlingar, og det har sidan oppstart vorte holde fleire møte og samlingar som Vaksdal kommune har delteke på og også hatt innlegg på. Det er oppretta regionalt støtteapparat som skal rettleia og bistå kommunane med å planleggja, utforma og gjennomføra reforma lokalt. I Vestland er det KS, Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester og Fylkesmannen som utgjer støtteapparatet.

I St.prop. 1S. kap. 761 Omsorgsteneste vert det lagt til grunn at kommunane skal vedta plan eller skissera prosess for korleis og når dei skal vedta ein plan for gjennomføring av «Leve heile livet», for å verta prioritert innan dei ulike tilskotsordningane. Det vert forventa at kommunane ved utgangen av 2021 kan visa til politisk vedtekne planar for korleis reforma sine innsatsområde og løysingar skal gjennomførast lokalt.

Tiltak for å fremja aldersvenleg samfunn skal også forankrast i kommunale styringsdokument og planverk og følgjast opp og evaluerast. Satsinga inneber eit paradigmeskifte i forhold til korleis den aldrande befolkninga skal imøtekommast. Frå å ha fokus på tenester som vert leverte og finansierte av offentlege myndigheiter, skal det skje ei dreining mot at ulike aktørar samhandlar og bidreg for å skapa eit samfunn tilrettelagt for eldre sin medverknad. Gjennom strategisk planlegging, tverrsektorielt arbeid og involvering av eldre kan kommunen styrka eksisterande tiltak og tenester og utvikla nye aldersvenlege tiltak som kan bidra til å utsetja behov for tenester og institusjonsplass.

Det vil vera naturleg å kobra utvikling av aldersvenleg samfunn til arbeidet med kvalitetsreforma «Leve heile livet», særleg ettersom dette er eit av dei fem innsatsområda under denne reforma. Truleg vil det vera fornuftig å ha ein felles kommunal plan for løysingar og utviklingsarbeid knytt til «Leve heile livet» og til utforming av aldersvenleg samfunn, i alle fall i starten av prosessen. Innan utgangen av 2021 skal planen vera vedteken politisk.

Arbeidet må vera tverrsektorielt og involvera fleire fagområde samt målgruppa, lokalt kulturliv og frivilligheit. Utval for levkår og dei kommunale råda vil delta i prosessen gjennom orienteringar og statusoppdateringar og gjennom innspel og direkte medverknad. Det kan skje gjennom saker som vert behandla på møta og gjennom deltaking i nettverk/temadagar og i plan- og utviklingsarbeid.

Utval og råd får høve til å komma med innspel til planarbeid og vidare prosess lokalt i kommunen.

Link til Meld. St. 15 «Leve heile livet»:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/>

Link til Regjeringa sin strategi for aldersvenleg samfunn «Flere år – flere muligheter»:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/flere-ar--flere-muligheter/id2477940/>

Link til KS sitt hefte «Håndbok i aldersvennlige lokalsamfunn»

<https://www.ks.no/fagomrader/velferd/aldersvennlige-lokalsamfunn/ny-handbok-i-aldersvennlig-samfunn-lansert/>